

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Ρέγκλινγκ: Η Ελλάδα θα βγει από το πρόγραμμα αν κάνει τις μεταρρυθμίσεις

Η Ελλάδα μπορεί να βγει από το πρόγραμμα αν κάνει τις μεταρρυθμίσεις επαναλαμβάνει, αυτή τη φορά σε συνέντευξή του στην Le Figaro ο επικεφαλής του ESM.

Απαντώντας σε σχετική ερώτηση τονίζει ότι η «η χώρα έχει κάνει πολύ δρόμο. Το 2009 το έλλειμμα του προϋπολογισμού ήταν πάνω από 15% του ΑΕΠ, πέρυσι όμως η Αθήνα είχε πλεόνασμα. Η ελληνική πρόοδος ήταν σημαντική. Η Ελλάδα μπορεί να αφήσει το υφιστάμενο πρόγραμμα σε 10 μήνες και να αναχρηματοδοτηθεί αυτόνομα από τις αγορές αν η κυβέρνηση προχωρήσει τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις για να τονώσει την ανάπτυξη και τις θέσεις εργασίας. Η πρώτη επιτυχημένη έκδοση ομολόγων αυτό το καλοκαίρι ήταν ένα καλό σημάδι».

Ο Κλάους Ρέγκλινγκ τοποθετείται στη συνέντευξή του και για τα σχέδια δημιουργίας ενός προϋπολογισμού ευρωζώνης. Όπως λέει θα μπορούσε να συνεισφέρει σε περίπτωση ασύμμετρων οικονομικών σοκ, όπως για παράδειγμα σε ένα υποθετικό σενάριο που η Ιρλανδία αντιμετώπιζε προβλήματα από ένα σκληρό Brexit. Θα πρόκειται για πολύ διαφορετικές διασώσεις από αυτές που είχαμε προηγουμένως σε χώρες όπως η Ελλάδα. Σύμφωνα με τον ίδιο θα πρόκειται ουσιαστικά για ένα fund με πόρους που θα είναι αντίστοιχοι του 1% – 2% του ΑΕΠ της ευρωζώνης ή 100 έως 200 δισ. ευρώ. Όπως λέει ο επικεφαλής του ESM αυτό θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο καθώς η ΕΚΤ δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τη νομισματική πολιτική για να αντιμετωπίσει κρίση σε μια χώρα, κάτι τέτοιο θα είναι ενάντια στους ευρωπαϊκούς κανόνες. Έχουμε ήδη εργαλεία για να μειώσουμε τις αποκλίσεις εντός της ΕΕ, για παράδειγμα τις μεταβιβάσεις σε φτωχότερες χώρες στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, των επενδυτικών προγραμμάτων και του σχεδίου Γιούνκερ. Αυτά τα εργαλεία μπορούν να ενισχυθούν

Δύο Eurogroup για 95 προαπαιτούμενα

Σε δύο φάσεις θα προχωρήσει η υλοποίηση των 95 προαπαιτούμενων της τρίτης αξιολόγησης, ενώ σε δύο στάδια θα γίνει και ο έλεγχος των «μέτρων – ορόσημων» από τους επικεφαλής των κλιμακίων των ΔΝΤ, ΕΕ, ΕΚΤ και ESM.

Συνέχεια...

Όπως γράφει και το CNN Greece, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που έχει τεθεί, έως το Eurogroup της 6ης Νοεμβρίου η κυβέρνηση θα πρέπει να έχει υλοποιήσει το 80% των προαπαιτούμενων, ήτοι περίπου 75, ενώ έως το Eurogroup της 4ης Δεκεμβρίου θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τα υπόλοιπα 20.

Οι επικεφαλής των κλιμακίων θα έρθουν για να επισκοπήσουν την πρόοδο των προαπαιτούμενων αμέσως μετά την Ετήσια Διάσκεψη του ΔΝΤ στην Ουάσιγκτον την εβδομάδα που ξεκινά στις 16 Οκτωβρίου. Αναμένεται να παραμείνουν για διάστημα λίγων ημερών και εν συνεχεία να επιστρέψουν μετά το Eurogroup της 6ης Νοεμβρίου με σκοπό να κλείσουν την αξιολόγηση με συμφωνία σε επίπεδο τεχνικών κλιμακίων (staff level agreement). Πάντως, εκτιμάται πως τα 20 προαπαιτούμενα που θα μείνουν προς υλοποίηση στο διάστημα 6 Νοεμβρίου - 4 Δεκεμβρίου θα είναι τα πιο ακανθώδη. Άλλωστε προ δεκαήμερου αξιωματούχος του υπουργείου Οικονομικών δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο η μη επίτευξη συναίνεσης σε κάποια από αυτά να τραβήξει την αξιολόγηση έως τα μέσα Ιανουαρίου. Στις βασικές εκκρεμότητες της αξιολόγησης συγκαταλέγονται οι ιδιωτικοποιήσεις του Ελληνικού και η πώληση λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ, οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, αλλά και ο προϋπολογισμός του 2018 και συγκεκριμένα η διασφάλιση του πρωτογενούς πλεονάσματος ύψους 3,5% του ΑΕΠ. Η πλευρά των θεσμών δεν θεωρεί πως πρέπει να ξεπεραστεί το ορόσημο των Χριστουγέννων και αυτό και Ευρωπαίοι αξιωματούχοι σημειώνουν με νόημα πως θα πρέπει να διασφαλιστούν οι μεγαλύτερες δυνατές συναινέσεις, ώστε να υπάρξει staff level agreement πριν τα μέσα Δεκεμβρίου. Άλλωστε ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας δημιούργησε για το σκοπό αυτό, μία Task Force, ώστε να προχωρήσουν γρήγορα οι απαιτούμενες δράσεις και να υπάρξει πλήρης και έγκαιρη εφαρμογή του προγράμματος. Η Task Force που συντονίζεται από τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Γιώργο Χουλιαράκη και τον υφυπουργό παρά τω Πρωθυπουργώ Δημήτρη Λιάκο έχει δώσει ήδη τα πρώτα δέγματα γραφής, καθώς έτρεξε τις διαβουλεύσεις της προηγούμενης εβδομάδας με τα τεχνικά κλιμάκια των θεσμών. Κυβερνητικές πηγές αναφέρουν πως στις συναντήσεις αυτές διαπιστώθηκε σύγκληση απόψεων για τον τρόπο προσέγγισης των θεμάτων και πως καμία πλευρά – ούτε αυτή του ΔΝΤ- δεν διαφώνησε με τη στοχοθεσία.

Ντάισελμπλουμ: Η Ελλάδα σε εποπτεία και μετά το τέλος του προγράμματος

“Η Ελλάδα θα παραμείνει σε εποπτεία για αρκετά χρόνια ακόμα και μετά το τέλος του προγράμματος στήριξης τον Αύγουστο του 2018” δηλώνει στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» ο πρόεδρος του Eurogroup Γερούν Ντάισελμπλουμ. Όπως αναφέρει «προγράμματα εποπτείας έχουν εφαρμοστεί και σε Ιρλανδία, Ισπανία και Κύπρο, πόσω μάλλον, όταν στην Ελλάδα υπάρχουν δάνεια σε εκκρεμότητα, τα οποία έχουν μακρά περίοδο αποπληρωμής». Σε δηλώσεις του στην εφημερίδα, εν όψει της επίσκεψής που θα πραγματοποιήσει την Δευτέρα στην Αθήνα ο πρόεδρος του Eurogroup αναφέρει ότι «Κοινός μας στόχος τόσο της ελληνικής κυβέρνησης όσο και των ευρωπαϊών εταίρων θα πρέπει να είναι ότι αυτό είναι το τέλος του προγράμματος, τον Αύγουστο του 2018. Πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι η Ελλάδα είναι απολύτως προετοιμασμένη, ότι η οικονομία της έχει εισέλθει σε ανοδική πορεία και ότι έχουμε εξασφαλίσει ότι υπάρχει οικονομική σταθερότητα και ότι η εμπιστοσύνη έχει επανέλθει ώστε να καταστεί η χώρα οικονομικά ανεξάρτητη. Θεωρώ ότι αυτός είναι ο στόχος της ελληνικής κυβέρνησης, τον οποίο συμμερίζονται οι ευρωπαίοι εταίροι».

Γ. Σταθάκης: «Από δύσκολο έως απίθανο» να τεθούν νέα θέματα από τους θεσμούς κατά την 3η αξιολόγηση

Να τηρήσει το επενδυτικό σχέδιο με βάση τις συγκεκριμένες προδιαγραφές που εκπορεύονται από τη σύμβαση, καλεί την Eldorado Gold ο Γιώργος Σταθάκης, με συνέντευξή του στην εφημερίδα «Documento». Ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναφέρει ότι «η συγκεκριμένη επένδυση πρέπει να τηρεί τους ύψιστους περιβαλλοντικούς όρους, άρα κάθε επιμέρους δραστηριότητα πρέπει να υπόκειται σε διαρκή περιβαλλοντική αδειοδότηση και επιτήρηση και ταυτόχρονα να τηρεί τη βασική της υπόσταση που είναι η καθετοποίηση». Δηλώνει ότι η ελληνική οικονομία έχει σταθεροποιηθεί και έχουν δημιουργηθεί οι προϋποθέσεις ώστε η οικονομία να εμφανίζει «ισχυρά στοιχεία ανάκαμψης» και εκτιμά ότι είναι «από δύσκολο έως απίθανο», με βάση τις επιδόσεις της κυβέρνησης, να τεθούν νέα θέματα από τους θεσμούς κατά τη διάρκεια της τρίτης αξιολόγησης. Για τον τρόπο με τον οποίο θα επιστρέψει η οικονομία στις αγορές, τονίζει ότι «το ιδεατό είναι η καθαρή έξοδος (τον Αύγουστο του 2018), αλλά δεν νομίζω ότι το να υπάρξει και μια πιστωτική γραμμή αποτελεί πρόβλημα».

Υπέρ του Grexit το 25% των νέων γερμανών βουλευτών

Η σύνθεση της νέας γερμανικής βουλής θα δυσκολέψει την επίτευξη λύσεων για το ελληνικό χρέος. Τα νεοεισερχόμενα κόμματα Φιλελεύθεροι και Εναλλακτική για τη Γερμανία απορρίπτουν εκ των προτέρων τα προγράμματα διάσωσης.

Από τον γερμανικό προεκλογικό αγώνα των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη γερμανική βουλή απουσίασε σχεδόν πλήρως το ζήτημα του ελληνικού ζητήματος. Οι λόγοι είναι ευνόητοι. Χριστιανοδημοκράτες, Σοσιαλδημοκράτες και Πράσινοι που στηρίζουν τα δανειακά προγράμματα για την Ελλάδα δεν έχουν κανένα λόγο να προβάλλουν προεκλογικά ένα θέμα που διχάζει τους Γερμανούς. Το δε κόμμα Η Αριστερά, όπου επικρατούν σοβαροί ενδοιασμοί για την αποτελεσματικότητα των μέτρων που συνδέονται με τα δάνεια προς την Ελλάδα, αποφεύγει τη δημόσια συζήτηση επειδή δεν θέλει να έρθει ανοιχτά σε αντιπαράθεση με το αδελφό κόμμα του ΣΥΡΙΖΑ.

Μετά όμως από τις εκλογές το ζήτημα του ελληνικού χρέους αλλά και το Grexit θα επιστρέψουν στο προσκήνιο της γερμανικής πολιτικής επικαιρότητας. Το αργότερο όταν η γερμανική βουλή θα πρέπει να αποφασίσει για την τρίτη αξιολόγηση του τρίτου προγράμματος το ζήτημα της εξόδου της Ελλάδας από το ευρώ θα βρεθεί και πάλι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Αιτία για την αναβίωση της συζήτησης για το Grexit θα είναι η επιστροφή στη βουλή των Φιλελευθέρων (FDP) και η είσοδος του λαϊκίστικου δεξιού κόμματος Εναλλακτική για τη Γερμανία (AfD). Και τα δύο κόμματα εκφράζονται υπέρ του Grexit. Σύμφωνα με τις πρόσφατες δημοσκοπήσεις οι δύο πολιτικοί σχηματισμοί θα συγκεντρώσουν μαζί 20% με 25% των ψήφων και συνεπώς και αντίστοιχο αριθμό βουλευτών.

Συνέχεια...

«Η παραμονή στο ευρώ βλάπτει τον Έλληνα πολίτη»

Από την αρχή της ίδρυσης του το 2013 το AfD απέρριπτε τη χορήγηση βοήθειας προς την Ελλάδα. Μάλιστα, την πρώτη περίοδο της ύπαρξης του το θέμα αυτό είχε την ίδια σημασία όπως και προσφυγικό αργότερα. Όπως παραδέχτηκε την Πέμπτη το βράδυ στη γερμανική τηλεόραση ο επικεφαλής του προεκλογικού αγώνα του AfD, Αλεξάντερ Γκάουλαντ, «η διάσωση της Ελλάδας μας ανέδειξε».

Εξηγώντας τη θέση του κόμματος της στην Deutsche Welle η αναπληρώτρια πρόεδρος της Εναλλακτικής για τη Γερμανία και ευρωβουλευτής Μπέατριξ φον Στορχ επισημαίνει πως «για την Ελλάδα το ευρώ είναι ένα 'σκλήρο' νόμισμα. Αυτό καταστρέφει την ελληνική οικονομία. Για να αντισταθμίζονται τα ανταγωνιστικά της μειονεκτήματα θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα της υποτίμησης του νομίσματος». Πράγμα που επιτυγχάνεται μόνο με ένα εθνικό νόμισμα. Η παραμονή της χώρας στην Ευρωζώνη «βλάπτει», σύμφωνα με την κ. φον Στόρχ, «τον Έλληνα πολίτη και την ελληνική οικονομία.» Η έξοδος από το ευρώ δεν ενδεικνύεται όμως μόνο για την Ελλάδα, αλλά για όλα τα κράτη της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν προβλήματα ανταγωνιστικότητας της οικονομίας τους. Σύμφωνα με το AfD το όλο εγχείρημα Ευρωζώνη έχει αποτύχει και θα πρέπει να καταργηθεί.

Τι γίνεται όμως με το χρέος που έχει συσσωρευτεί σε περίπτωση ενός Grexit. «Θα πρέπει να το ξεγράψουμε», απαντά κοφτά η υποψήφια βουλευτής του AfD στην Deutsche Welle. «Πρέπει να είμαστε ειλικρινείς – ουδέποτε η Ελλάδα θα αποπληρώσει το χρέος της. Κάθε επιπλέον δάνειο προς τη χώρα συνιστά δώρο και δεν θα επιστραφεί ποτέ.» Το καλύτερο για την Ελλάδα είναι να κηρύξει πτώχευση. Και αυτό σημαίνει «πως ο δανειζόμενος απελευθερώνεται από τα χρέη του και ο δανειστής παραιτείται από την αξίωση επιστροφής του δανείου». Ο λόγος που δεν διαγράφονται τα χρέη σχετίζεται με το πολιτικό κόστος αυτού του μέτρου το οποίο δεν θέλουν, σύμφωνα με την Μπέατριξ φον Στορχ, να επωμιστούν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών της Ευρωζώνης. Η πολιτικός του AfD, είναι σίγουρη πως τα δάνεια θα εξακολουθούν να παρέχονται, παρ' ότι δεν επιφέρουν κανένα αποτέλεσμα.

Οι Φιλελεύθεροι και το Grexit

Αν και στο εκλογικό πρόγραμμα των Φιλελευθέρων (FDP) δεν τίθεται ρητά θέμα Grexit, το πλαίσιο όμως που περιγράφεται για το πως και με ποια κριτήρια θα πρέπει να λειτουργεί η Ευρωζώνη, θέτει την Ελλάδα εκτός. Σε σχέση με το τρίτο πακέτο βοήθειας ασκείται στο πρόγραμμα κριτική στη γερμανική κυβέρνηση που το αποδέχτηκε παρ' ότι δεν είναι εξασφαλισμένη η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Με αυτό τον τρόπο τίθεται σύμφωνα με τους Φιλελεύθερους σοβαρά σε αμφισβήτηση η ρήτρα «της μη διασώσεως» (no-bail-out). Στόχος του FDP είναι η ενίσχυση της αξιοπιστίας αυτής της ρήτρας επειδή «διασφαλίζει ότι τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης θα πρέπει να αναλάβουν τις συνέπειες της οικονομικής και δημοσιονομικής τους πολιτικής».

Δεν υπάρχουν όμως μόνον έμμεσες αναφορές στο Grexit. Το ζήτημα το έθεσε ο ίδιος πρόεδρος του κόμματος Κρίστιαν Λίντνερ πριν μερικούς μήνες σε σχέση με τη συζήτηση για τη συμμετοχή του ΔΝΤ στο τρίτο δανειακό πρόγραμμα και την περικοπή του χρέους: «Δεν μπορείς να περιμένεις ούτε από την Ελλάδα και ούτε από τους (γερμανούς) φορολογούμενους να ζουν με ακόμη μια αβεβαιότητα. Γι αυτό το λόγο θα πρέπει τώρα να ξεκινήσει το Grexit έτσι ώστε να απελευθερωθεί η χώρα, εκτός ευρώ, από τα χρέη της, παραμένοντας ωστόσο στην ΕΕ.» Σύμφωνα με τον κ. Λίντνερ, η έξοδος της Ελλάδας θα επέτρεπε «στην ευρωζώνη να κάνει μια νέα αρχή, επειδή θα τηρούνταν αυστηρά το δίκαιο και οι κανόνες.»

Οι Πράσινοι προεδοποιούν για επιστροφή της ευρωκρίσης

Το FDP όχι μόνο θα μπει στην επόμενη βουλή αλλά έχει μεγάλες πιθανότητες να συμμετέχει σε μια νέα κυβέρνηση Μέρκελ. Ο Κρίστιαν Λίντνερ έχει ήδη εκφράσει το ενδιαφέρον του να διαδεχθεί τον Βόλφγκανγκ Σόιμπλε στο υπουργείο Οικονομικών. Αναφερόμενος σε αυτή την περίπτωση στο σημερινό φύλο της Neue Osnabrücker Zeitung ο εκπρόσωπος των Πρασίνων για δημοσιονομικά θέματα στην ευρωβουλή, Σβεν Γκίγκολντ, προειδοποιεί πως «η πολιτική του FDP θα οδηγούσε στην επιστροφή της ευρωκρίσης.» Όπως επισημαίνει στη συνέχεια, «δεν μας χρειάζεται μια συζήτηση για την έξοδο της Ελλάδας. Αυτό είναι ανεύθυνο. Μια τέτοια πολιτική δεν πρόκειται να εφαρμοστεί με τους Πράσινους.»

Η αναφορά του κ. Γκίγκολτ αφορά την περίπτωση της συμμετοχής των Πρασίνων σε έναν κυβερνητικό συνασπισμό με Χριστιανοδημοκράτες και Φιλελεύθερους. Δεδομένου ότι η Άνγκελα Μέρκελ απορρίπτει ένα Grexit, το FDP αναγκαστικά θα πειθαρχήσει και θα παραιτηθεί από το αίτημα του αν θέλει να συμμετέχει στην κυβέρνηση. Διαφορετική είναι η κατάσταση αν οι Φιλελεύθεροι βρεθούν στην αντιπολίτευση. Σε αυτή την περίπτωση το πιθανότερο είναι FDP, δεξιοί λαϊκιστές του AfD και ένας σεβαστός αριθμός Χριστιανοδημοκρατών βουλευτών να ψηφίζουν από κοινού ενάντια στην οικονομική στήριξη της Ελλάδας. Deutsche Welle (Δημοσίευμα της Παρασκευής το απόγευμα)

Τραπεζικός Δείκτης: Στόχος από εδώ και πέρα η επιστροφή υψηλότερα των 910 – 915 μονάδων...

Συνεχίστηκε την Παρασκευή η αντίδραση που ξεκίνησε από τα χαμηλά της Τετάρτης (θυμίζουμε ότι αυτά ήταν οι ισχυρές στηρίξεις που είχαμε επισημάνει εδώ και καιρό – εκείνη την ημέρα ο ΓΔ από το -3% που είχε βρεθεί κατά τη διάρκεια της ημέρας έκλεισε τελικά στο -0,65%), με τις τραπεζικές μετοχές να πρωταγωνιστούν κάτι το οποίο προς στιγμήν μας ανακουφίζει απομακρύνοντας το εξαιρετικά αρνητικό σενάριο για το Χ.Α. ....

Βέβαια για να θεωρηθεί η τελευταία άνοδος κάτι παραπάνω από μια απλή αντίδραση από τα πρόσφατα χαμηλά, αυτό που χρειάζεται είναι μια περαιτέρω άνοδος και επιστροφή του ΓΔ υψηλότερα των 800 – 810 μονάδων και παράλληλα η επιστροφή του τραπεζικού δείκτη υψηλότερα των 910 – 915 μονάδων. Σε διαφορετική περίπτωση υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες η αγορά να κολλήσει σε αυτές τις αντιστάσεις και τα προβλήματα να επιστρέψουν και πάλι, με νέες πιέσεις και κίνδυνο να χαθούν οι πολύ ισχυρές στηρίξεις στις οποίες προσφάτως ολοκληρώθηκε η πτώση της αγοράς (περίπου οι 725 – 735 μονάδες του ΓΔ).

ΓΔ

